

Conține 4 fascicule,
12 pagini:

A. Principal

(pag. 1-4)

B. Ed. specială: Facultatea de Filosofie

(pag. 5-8)

C. Studii & eseuri

(pag. 9-10)

D. Literatură

(pag. 11-12)

În acest număr:

Interviu cu
Ecaterina Matei
"Recomand
studenților să
facă mai bine....
istoria!"
pag. 5 / B

Cultură
Radu Morariu: "În
era corectitudinii
politice, ne
îndepărtăm de
teatru..."
pag. 4 / A

Mici pasiuni:
"dlui Bănșoiu îi place
să călăuzească
studenții către
clarificarea
gândurilor proprii .."
Marian Călborean
pag. 6 / B

Studiu
"...filosofia se va
purifica de
aberațiile
frazologiei
poetizante..."
Sebastian Grama
pag. 9 / C

Eseu
"De ce doar
femeile ar trebui
să facă filosofie
analitică" -
Lavinia Marin
pag. 10 / C

Apel către profesorii
dezinteresați: Dacă de fapt ați dori
să coordonați 1-2 pagini de revistă
(pe teme alese de dvs), pregătiți-
vă, căci urmează să fiți contactați!
Coordonator: Alina Latkulik, an III

Ediție specială în numărul viitor:
Paradoxuri filosofice. Trimiteți
articolele până miercuri 4 ian la
revista@filos.ro, cu mențiunea:
"Ediție specială". Cele mai bune
articole câștigă ceva, încă nu știm ce

Vă rugăm, nu trimiteți referate,
texte scrise de altcineva sau
literatură slabă. Pe studenți îi
interesează ce se mai întâmplă,
opinii inteligente, interviuri,
recenzii etc

Luni

Următorul număr (dublu) va apărea pe 9 ianuarie
2006, articolele putând fi trimise la revista@filos.ro
până pe 4 ian. La mulți ani!

Revista deschisă a studenților în Filosofie

Nr. 2

12 Decembrie 2005 Versiunea electronică la <http://revista.filos.ro>

"Luni" este o revistă internă gratuită a studenților la Filosofie. Ea apare bilunar, în ziua de luni. Participarea cu articole este voluntară, nici un alt drept sau responsabilitate nu este transferat între revistă și autori cu excepția dreptului revistei de a publica materialul.

Echipa de redacție selectează spre publicare materialele propuse de oricine și le ordonează. Ședințele echipei de redacție sunt deschise, joi la 18.00 (înaintea datei de luni de publicare)

Vă rugăm, nu acuzați revista ca întreg, trimiteți o replică / un articol la revista@filos.ro.

Pentru discuții online și accesul la toate materialele propuse spre publicare: <http://groups.yahoo.com/revistafilosofie>.
Versiunea electronică apare simultan la <http://revista.filos.ro>

Așteptăm articolele studenților și profesorilor interesați la revista@filos.ro împreună cu numele și datele de contact

revistă realizată cu sprijinul:

filos

Asociația Studențească pentru
Filosofie și Societate

Ediție specială: Facultatea de Filosofie -Critică, ficțiune și realitate-

paginile 5-8, fasciculul B

Editorial de **Alina Latkulik**, coordonator

Al doilea număr

"Faină revistă! Da' am cam găsit greșeli de scriere... N-aveți corector, nu? Și dacă vreau să scriu și io pentru revistă, zi-mi și mie, ce ar trebui să scriu?" "cam asta a fost reacția generală după apariția primului număr al revistei deschise. Ne bucurăm foarte că v-a plăcut! Mă tem însă, că nu vă putem spune ce și cum să scrieți revista n-ar mai fi chiar deschisă dacă am face-o.

Rămâne să decideți voi ce anume și cum vă "doare", iar noi așteptăm să vedem rezultatul așteptăm, adică, orice scriitură, pe orice subiect (în limitele mult invocatului 'bun simț', firește), din partea oricărui student sau profesor al Facultății de Filosofie. În plus, puteți oricând să propuneți un conținut de ediție specială și, eventual, să vă și îngrijiți de această

ediție (preferabil până la capăt adică până la apariția numărului care ar conține ediția specială al cărei conținut ați avut amabilitatea de a-l propune). Puteți fi responsabili de număr, corector (pentru că nu, încă nu avem un corector), tehoredactor etc. etc. fiecare dintre aceste 'poziții' dându-vă posibilitatea de a participa la deciziile privind conținutul și forma aceluia număr al revistei la realizarea căruia ați participat.

Dacă însă decideți doar să propuneți texte spre publicare (sau aveți pur și simplu ceva de spus) vă așteptăm la 'ședințele de redacție' (care au loc în zilele de joi din săptămâna anterioară apariției fiecărui număr) în cadrul cărora puteți pleda pentru virtuțile textului dvs. într-o publicare.

Sper că am reușit să vă lamuresc într-o oarecare măsură: cam așa își propune să fie revista deschisă. Vă așteptăm textele, sugestiile și criticile (mai ales criticile!) pe adresa de e-mail a revistei revista@filos.ro, sau în căsuța redacției (care, promit!, își va face în curând apariția în facultate).

Următorul număr al revistei va apărea pe data de 9 ianuarie 2006, puteți trimite textele dvs. până în data de 4 ianuarie 2006 și vă invităm să luați parte la ședința de redacție din 5 ianuarie 2006.

Vacanța plăcută și sărbători fericite!

Era să uit! Pssst! Voi cărcotașilor! Cel pe care tocmai îl răsfoiți este AL DOILEA NUMĂR AL REVISTEI! (sic!)

Scurt pe 3, 14

Răspunsuri / știri scurte / aberații la revista@filos.ro, cu mențiunea: "pentru stiri"

● Mulți studenți curioși știu, într-o universitate, cine e certat cu cine, ce revistă e certată cu care. Cultura română pare astfel un vis walzerian: grupulețe de scriitori se citesc între ei, grupulețe de profesori de științe politice se scriu între ei și grupulețe de analiști se bat pe dominarea micului ecran. Nu există nici un bun universal convertibil pentru că, nu-i așa, când doi profesori sunt certați, nici banii, nici gloria nu le pot cumpăra onoarea nereperată. Onoarea fiecărui grupuleț în parte, iată zidurile ce păstrează ierarhia meritelor, iată simțirea ce animă miracolul vieții în interiorul lor! Calitatea cititorilor este un bun prea larg convertibil, de ce să ne pese de cititori când ne scriem recenziile noastre, când alcătuim bibliografiile noastre sau când conducem examenele noastre? Nu există dreptate fără ziduri (sau portari) mari, am zis! (M.C.)

● Împreună cu mai mulți colegi, mă recunosc surprins de numărul și calitatea trimerilor bibliografice din cadrul interviului luat dlui lector dr. Marin Bălan de către Ruxandra Apetrei și Manuela Stoicescu. Acest interviu a deschis primul număr al revistei "Luni", fiind așezat în pagina 2. Cred că această revistă, a "studentilor în Filosofie" ar trebui să-și stabilească niște standarde deontologice mai înalte. Spun aceasta pentru că am discutat cu autorii numărului și am aflat că interviul a fost editat și mărit de domnul profesor, după consumarea sa. Nu cred că vreun student dorește să citească interviuri care nu sunt spontane. Bineînțeles, nu este vorba de domnul profesor Bălan, este vorba de respectul revistei față de cititorii săi. (S.M.)

● Odată cu apariția acestui număr din revista Luni,

se încheie și cele două săptămâni de deplasare din cadrul schimbului organizat de FILOS "O filosofie, două perspective" dintre studenții în Filosofie din București, Cluj și Iași. Între 27 nov și 3 dec, echipele clujeană și ieșeană au venit la București, iar între 4-11 dec, două echipe a cât 10 studenți bcuureșteni s-au aflat la Cluj, respectiv Iași. FILOS pregătește un material final al schimbului de studenți, până atunci aflați mai multe de la membrii delegațiilor din București sau citiți despre principalul spect negativ în pag. 5

● Nici nu vă închipuiți cât de distractiv poate fi să înființezi o revistă. Devii mult mai pragmatic cu privire la texte, începi să sugerezi oamenilor ce bucăți ar trebui să taie (chiar și din poezii) șamd. În plus, de-abia aștepti să mai scoți un număr să te duci să îl arăți profesorilor care au promis că scriu din numărul 3 (își luaseră măsuri de precauție) sau celor care te întreabă câte numere ai deja pregătite. Cel mai tare sentiment îl trăiești când cineva te întreabă de ISSN. Dacă nu știți, ISSN este un fel de ISBN pentru reviste, un număr care atestă existența și posibilitatea citării articolului. Dacă mai crește calitatea revistei, facem și ISSN! (M.C.)

● În aceeași serie din viața de redactor la care ești obligat de programul autoimpus de apariție la fix 2 săptămâni, iată câteva evenimente: s-a explicat dlor portari că trebuie să economisească numere pentru a ajunge timp de 10 zile lucrătoare, s-a confecționat o urnă de donații pentru revistă (finanțată prin chetă), la ședința echipei de redacție nu a venit nici un student deși s-a răs copios, tehoredactarea se face într-o cameră de cămin la Iași. Ce-ți trebuie mai mult să te simți James Dean?

● Deși a continuat OK, schimbul de studenți "O filosofie, două perspective" a debutat cu stângul. Prima dezbateră studențească din acest proiect, organizată luni 28 noiembrie 2005 a fost anunțată cu tema "Metafizică sau hermeneutică" dar nici eu, nici alți colegi nu am înțeles care era problema de dezbătut. Echipa organizatoare din Iași a prezentat convingător o serie de perspective asupra problemei mediației la Platon și Nietzsche și în continuare dezbateră a urmat firul culturii filosofice a studenților participanți. Dar, care era problema, de ce "Metafizică sau hermeneutică?" (A.I.M & M.C.)

● Dacă doriți să citiți mai multe puncte de vedere asupra Facultății de Filosofie, citiți Ediția specială! Unele texte sunt critice, cineva și-a exprimat temerile de cenzură pe viitor. Nu e cazul!

● Puteți vedea pe prima pagină o promisiune de premii pentru cele mai bune texte în seria de "paradoxuri filosofice" (ediția specială a numărului viitor). Chiar nu știm încă ce premii vor fi dar ne-am organizat în echipe care țintesc anumite edituri: așteptați-vă așadar la cărți. Oricum, s-ar putea să avem cu toții surprize (R.I.)

● Cum poți să fii câine și să te cheme Eugen? Cum poți să fii o planetă personificată într-un robot și să te cheme Andromeda? De ce în România numele "Gigi" are conotație negativă iar în Franța & Italia una pozitivă? Ce fani ar mai fi avut Andrei Gheorghe dacă îl chema "Leonard Lobotoșteanu"? (cine vizita www.leonardlobotosteanu.ro?) De ce, când eu am nelămuririle astea, se renunță treptat la pseudonime? Ah, câte probleme ridică filosofia! (F.D.)

Evenimente în facultate (sinteză afișe)

12 dec. 16.00 Conferință "Bioetică. Provocare și responsabilitate", sala M. Florian

12 dec. (re)Organizarea alegerilor pentru reprezentant de an -anul III

de MP (primul pseudonim)

Fotografii într-o zi de Miercuri

În pauză:

- Băi, i-am dat două sute de mii... și nu mi i-a dat înapoi... deci chiar am nevoie de ăia două sute de mii.

- Oamenii trebuie obișnuiți cu puțină disciplină, puțină rigoare.

- Noi asta n-am învățat la comunicare. Făceam totu' după ureche.

La seminar:

- O alta eroare clasică la referat... aaa... tentația sau obsesia de a fi interesanți.

- Un seminar bun e ca o rachetă de tenis bună.

În pauză:

- Nu guști anecdotele mele despre Pușkin? Dacă ți le-ar spune altcineva le-ai gusta mai bine, câine?

- Știți de ce nu mai iau în seamă oamenii de știință pe filosofi? Pentru că filosofii bat câmpii.

În stație:

- Las' că primesc eu țuica de la țară. Primesc eu țuica. Săptămâna viitoare vine pachetu'.

În R.A.T.B.:

- E un regizor foarte fain de-al lor. Și... nu-ți imagina că-i o tâmpenie... că îl dau aștia de la Institut... oameni mari, mă.....

- Nu poți să zici c-am fost apreciat pentru esență. Era cu ăsta, cu Adi.

Pe stradă:

- Nu. Astăzi s-au făcut arestări.

- Da?

- Da.

- Ce-ai făcut, fă, verișoară?

- Ce-am făcut, fă, in p... m...?

- Mamă, ce frumos e... de unde l-ai luat?

- L-am găsit....

- Păi, dacă nu ne-am văzut de mult, recuperăm!

- Daa? Hai să te mai pup o dată!

- Că n-are prea multe de'stea, de-acuzație, știi?

Că are de'stea, că s-a plimbat cu mașina consiliului

- Iubirea lu' bunica... ooff, doamne!

Pe stradă:

- Ai încredere-n mine? Vezi, mă, că-i nou, eș' nebun la cap?

- Pun pariu că-l scăpați! Să moară familia mea, dacă nu.

Tzac!

de **Diana Martin**

Un oraș, mai multe perspective

Lașiul e un oraș eclectic. Într-atât de eclectic încât nu știam ce să răspund nici atunci când mă întrebau prietenii "ei, cum e la Iași?" și nici când eram înghiontită: "să scrii despre Iași, auzi?". Nu puteam să prind Iașiul de nici unde. Al naibii Iașiul ăsta, îți scapă printre degete și se prelinge printre taste încât chiar dacă scormonești după el cu întreaga tastatură tot nu reușești să îl descrii așa cum e. Poate spuneiți că e o deprindere putnamiană, poate spuneiți că sunt prea cu capul în nori, dar mărturisesc că îmi e greu să scriu despre Iași. Așa că o să mă inspir din titlul programului prin care am ajuns aici ca să vă vorbesc despre orașul ăsta eclectic, în singurul mod prin care pot face asta (mea culpa):

- **către fete:** Body Shop cu produse între 20.000 și 300.000

- **către gurmanzi, măncai și pofcioși:** un mall în care poți mânca mai ieftin și mai bine decât într-o cantină studențească. Cele mai bune sandwichuri (mmiam mmiam mmiam). O ceainarie dichisită cu delicii care costă între 20-70000

- **către cei care pleacă cu tacâmurile dintr-un local:** cantina studențească e supravegheată video.

- **către cei interesați de paradoxuri:** un Om de zăpadă gonflabil cu mânuși

- **către cei pasionați de paradoxuri:** Facultatea de Filosofie se găsește într-o clădire frumoasă în exterior renovată dar urâtă în interior

- **către cei obsedați de paradoxuri:** un IDM/Europa/Bucur Obor în interiorul Palatului Culturii. Imaginați-vă mulțimi de tarabe între coloane de marmură și sub un candelabru superb. Adăugați umerase cu halate, tricouri cu paiete și sutiene atarnânde. Acum dați la o parte umerasele și scoateți tricourile și sutienele (nu ale dumneavoastră, stimate cititoare) pentru a vedea în sfârșit detaliile picturale ale pereților (chiar, oare tablourile unde erau?).

- **către cei care colecționează vederi cu orașe:** blocuri ceaștite nefinisate lângă clădiri moderne (ei, astea sunt și în București) lângă mănăstiri....

- **către cei care te întrebă cum-te-ai-simțit-acolo?** Ei bine, nu poți să zâmbești prea mult (nu știi cum stă treaba cu obișnuinții localului Cannabis). Deasupra Iașiului plutește o atmosferă angoasantă așa că faptul-de-a-fi-fericit dispare iute din orizontul ființei (explicație pt amicii și cititorii fenomenologi). Adevărul e că și pe cale experimentală s-a aratat că forța gravitației e alta astfel încât colțurile guri sunt automat trase în jos (explicație pt amicii/ cititorii adepți ai științificității).

Alte mici curiozități: o podoabă de Crăciun redând povestea "Punguța cu doi bani", pe punguță fiind desenat semnul dolarului, chitanțe fiscale care poartă pe spate sloganul

firmei de papetărie producătoare: "Elegantă în birocrație", prețuri la xerox puțin mai mici ca în București (adică 50% din prețul la Cluj).

- **către cei pe care i-ar putea interesa:** la Facultatea de Filosofie din Iași ai ce învăța și ai de la cine învăța. Sunt profesori extraordinari ale căror cursuri sunt savuroase (am asistat pentru prima dată la un curs de filosofie - istoria filosofiei renascentiste și moderne-ținut în maniera lui Ion Creanga), bogate, interesante.

- **către gazdele ieșene:** ați fost foarte amabili și drăguți și mă bucur că am stat de vorbă.

- **către cei căzuți pe gânduri:** nu am vrut să prezint un Iași urât deși tare mi-e teamă că l-am caricaturizat (îmi cer scuze dacă asta considerați a fi rezultatul)

Palatul culturii din Iași -buticuri de toamnă-iarnă

de **Dan Panaet**

Ce are Woody Allen cu filosofia?

Woody Allen e un fel de Sergiu Nicolaescu al americanilor. El regizează, el scrie scenariul și tot el joacă de cele mai multe ori în rolul principal. Diferența e că el face filme bune. Și ca personajele lui, în loc să fie comisari carismatici, sunt intelectuali evrei nevrozati și obsedați de sex.

Deși a regizat o grămadă de filme, sunt puține în care nu poate fi găsit new yorkezul timid, neîndemânatic și dornic să se culce cu Diane Keaton sau cu Mia Farrow. Una dintre excepții este "Love and Death", o parodie după marile romane rusești ale secolului al XIX-lea. Acolo este vorba însă de un rus neîndemânatic și timid care vrea să se culce cu Diane Keaton. Cum naționalitatea nu are o importanță prea mare, putem spune că Woody Allen nu aduce aici nimic deosebit.

Pe lângă omniprezența acestui tip de personaj, Woody Allen dovedește și o pasiune neașteptată pentru filosofie. După o analiză rezonabil de pertinentă se poate observa că eșafodajul operei lui se sprijină parțial pe unele elemente filosofice.

Să exemplific: în Annie Hall, personajul interpretat de Woody Allen împarte oamenii în două categorii. Ambele presupun nefericire și trimit de aceea la o viziune pesimistă asupra vieții. Unii oameni duc, zice el, o viață oribilă, în timp ce alții trăiesc mizerabil. Cei a căror viață e oribilă îndura necazuri care pot fi recunoscute obiectiv: sunt orbi, ciungi, schiopi, mor de foame,

sunt zilnic torturați prin smulgerea unghiilor ai a părului, etc. Cei mulți însă trăiesc mizerabil. Nu au un motiv anume să se plângă. Minte lor brodează pe marginea unei singure probleme: lipsa de sens a vieții. Personajul lui Woody Allen e unul dintre cei care duc o viață mizerabilă. Tocmai de aceea e intelectual, nevrotic și obsedat de sex. Vrea să aiba habar despre ceea ce se petrece cu el, răspunsurile la care ajunge îi provoacă nevroze, iar de acestea scapă lăsându-se în voia plăcerilor trupului. Trupul este "singurul care nu minte niciodată", după cum spune în Annie Hall atunci când refuză compania unor indivizi conformisti și ipocriți pentru a se uita la un meci de fotbal.

Filosofia generează umor în filmele lui. În primul rând, Woody Allen își poate ironiza persoajul doar pentru că acesta este mizerabil. Dacă ar fi fost oribil, nu și-ar fi permis. Nimeni nu l-ar lua peste picior pe sudanezul care moare de foame în toila războiului civil. Având mijloacele filosofice necesare, W. A. poate să parcurgă ușor următorii pași pentru a-și face filmele amuzante: 1) demonstrează lipsa de sens a vieții; 2) operează distincția amintită; 3) caută care categorie se pretează la ironizare; 4) își plasează eroi - alter-ego în una dintre categorii; 5) răsufală ușurat când descoperă că poate obține umor din propria condiție. În al doilea rând, filosofia e subiect de glume. În "Stardust Memories", personajul principal spune că în

facultate a făcut un curs despre existențialism pentru care nu a învățat nimic. La examen a dat foaia goală și a luat nota maximă. În Annie Hall, nevroticul mărturiseste că a copiat la examenul de metafizică: s-a uitat în sufletul colegului de bancă.

Filmele lui Woody Allen nu ar fi fost posibile fără trimiterile la filosofie. Personajul nu ar fi fost același intelectual nevrotic obsedat de sex, ci poate un comisar cu zâmbet forțat, dușman suspect de neînfricat al legionarilor.

Echipa de redacție LUNI

Responsabili de număr: Manuela Stoicescu, Paul Mihalache
Coordonator: Alina Latkulik
Coordonator adj: Mădălina Potinc
Tehnoredactor: Marian Călborean
Distribuitor: Răzvan Ilie

Mulțumiri speciale:
Elena Felicia Orosz (Iași)
Ruxandra Apetrei

Responsabili pentru numărul 3:
Manuela Stoicescu, Paul Mihalache

de Radu Morariu

de Paul Mihalache

Elogiu teatrului și întâmplării

Despre cenaclu

Modesta mea contribuție la primăvara unei reviste universitare urma să cuprindă povestea nemuzicală a celei mai recente superproducții a Naționalului bucureștean, muzicalul "Chicago". Martor întâmplător la una din din premierele succesive ale spectacolului, am văzut, cu văzul monstruos al lui Caragiale, alți spectatori de ocazie, bărbați bine hrăniți, femei elegante, viermuind fără treabă prin foaierea teatrului, înghesuindu-se comod în fotoliile tapisate din Sala Mare, lăsând să le treacă aproape trei ore pe la ureche gloanțe și cântece, aplaudând frenetic corpul de balet și finalul, plecând mulțumiți către bar, către casă, în vreme ce, la zeci de kilometri depărtare, bancuri neliniștite de români încă pluteau prin albiile inundate ale râurilor. Istoria semi-fictivă a acelor seri de sfârșit de septembrie intens mediatizate și intens mondenizate s-a contaminat progresiv, în mintea mea, cu nălciri triste despre destinul teatral al capitalei, despre ultimele două stagii ratate, cu banalități dulci-amărui despre conformismul vremurilor un conformism oniric, nu neapărat politic, despre tirania înaltelor rațiuni economice, despre banii americanilor, despre prezența difuză a televiziunilor în teatru și prezența confuză a teatrului în talk-show-uri televizate, despre inutilitatea gestului de a reînvia, via Broadway, tradiția spectacolului muzical carpato-danubiano-pontic, în genere, despre moștenirea involuntară lăsată de directorul Săraru scenei bucureștene. Cronica fără obiect s-a topit într-un amestec neplăcut de rușine și neputință, lăsându-mi, nu un articol, ci două întrebări cu adevărat importante.

Ca spectator dezamăgit, mă simt obligat să mă mir de ce revin mereu prin sălile de teatru. Ca om de teatru, să mă gândesc la legătura teatrului românesc cu lumea românească, cu acel public talentat, interesat și activ la care de cele mai multe ori doar fantazează.

Prin 1967, un imens și discret regizor contemporan definea teatrul ca întâlnire, dorind să ne aducă aminte că, pentru ca un spectacol să se întâmple, nu este nevoie decât de prezența vie a două personaje: actorul și spectatorul. Analizându-mi experiențele recente într-un teatru tot mai bătrân și mai încărcat cu zorzoane, am realizat dureros că Grotowski nu invoca de fapt teatrul în forma lui seculară, prolixă, concretă, ci un vis frumos născut în cenușia Poloniei a deceniului șapte, propriul experiment cu Teatrul Laborator. Pe de altă parte, am înțeles că nu se poate scrie o apologie a teatrului pentru studenți la filosofie decât furând din visul minimalist al polonezului o doză necesară de realitate esențială.

În vremuri ca aceasta, mai puțin fericite, "întâlnirea" proaspătului discipol al Minervei cu scena Bucureștiului riscă să reproducă varianta cea mai sumbră a banului despre nebun și sfoară. Tânărul nostru, abia ieșit din holul pustiu al facultății, zărește undeva, pe malul de beton al Dâmboviței, un amărât târând după el un odgon de cinci metri; și, pentru că știe prea bine urmarea, îl privește ironic vreo două minute, ridică din umeri, îi întoarce spatele, pleacă. Sperând să nu fiu luat drept Paolo Coelho, mă grăbesc să devin explicit. În parabola asta răsturnată, nebunul joacă rolul actorului, iar actorul, desigur, pe cel al omului de teatru. Teatrul aduce a nebunie doar dacă se opune scrisului, internetului, televiziunii, mesurului pașnic al turmei. Atunci când se scaldă în compromisuri seamănă mai curând cu un Don

Quijote lipsit de curaj, orfan de metafizică. Aici încep spectacolele slabe și prejudecățile onorabile despre teatru. Un tânăr educat, plin de bune intenții, are mii motive să refuze locul într-o sală nearisită, prost sonorizată, unde se petrece parodia unui text remarcabil, despre care a auzit atâtea și atâtea lucruri frumoase la orele de literatură. E chiar îndreptățit să-și spună mai elegant, mai categoric că teatrul este artă în descompunere, ghem de iluzii transparente, nefiresc dirijate și nefiresc alcătuite, că actorii sunt mirii stângaci ai unui ritual de mult uitat. Asemenea ipoteze vor fi mereu confirmate. Dar refuzul premeditat pe care îl conțin nu iese din logica idioată a celui care nu citește pentru că a văzut filmul, sau nu merge la film pentru că a citit cartea. În plus, cu adevărat de neînțeles nu e spectacolul fără noimă, nici gestul nebunesc, ci ratarea programatică a celui alt, a non-sensului care naște o lume, o viață.

În era corectitudinii politice, ne îndepărtăm de teatru. O facem fără ură, fără dispreț. Cu suficiența cu care colecționăm psihoze, măști africane. Uneori, chiar asistând la spectacole. Și fiind imuni la ele. Lipsim din sărăcie, din comoditate, din principiu, din teamă. Nebunii ajung să ne disprețuiescă și ne oferă distracții ieftine. Noi uităm tot mai des să le dăm replica.

Am cunoscut, cândva, actori, într-o școală de teatru. Pentru un fost student la filosofie, ei erau frații nebunului din fabulă. Aproape limite ale omului teoretic. Colace vii de salvare din capcanele operei. Colegii mei lucrau orice, oriunde, în orice condiții. Jucau în pod, în reclame, în clase. Mergeau cu colindul. Se îmbătau și se trezeau devreme. Băteau cuie alături de mine. Așa le-am aflat secretele, așa le-am gustat delicioasele paradoxuri: dăruirea și egoismul, histrionismul și timiditatea, naivitatea și viclenia. Dar, mai ales, încăpățănarea de a nu sta locului, o nemaipomenită proștețime pe care marii actori și-o păstrează, probabil, până la moarte. Aveau nevoie de mult curaj, fiindcă nu erau, de fapt, nebuni, ci copii care știu să fie ridicoli.

Actorii pe care i-am cunoscut au încă tăria să creadă în cauze pierdute, să ducă la capăt zeci de reprezentații ratate. Deși sunt cel mai puțin vinovați de ele. Ei joacă, așa cum nebunul ar ține în spate o cruce, o sfoară, o roată zimțată. Joacă, pur și simplu, pentru că trebuie să joace. Pentru că asta îi face să fie actori. Dacă nu găsesc slujbe în film sau în teatru, atunci se faultează la circ, pe platouri de televiziune, prin spectacole muzical-umoristice date românilor din diaspora. În nima lor, orice rol, de la căratul tăvii la dansul pe frânghie, este un exercițiu important, care îi definește și îi ajută să crească. Iar acest exercițiu nu trebuie să rămână fără răspuns. Abia în absența răspunsului, arta lor se golește de semnificație. Nu este vorba nici de aplauze, nici de flori aruncate în neștire pe scenă, cât de acea curiozitate firească, de acele întrebări bine puse care să poarte "gluma" mai departe. Un public deștept poate face spectacolele să fie mai bune. Când îl alungi din teatru, alungi teatrul din lume. Închizi nebunii în leprozerie. Lumea devine fatalmente mai mică.

Fiindcă există spectacole proaste, cele bune vor fi căutate printre acestea. La Teatrul Foarte Mic, la Bulandra, de pildă. Așa procedează un spectator talentat. Persoanele inteligente, educate să zicem, tineri ucenici într-ale sofiei pot fi excelenți spectatori. Numai să dea mai des cu nasul prin lume.

Vulturul senil, sau *Proboscidianul sedat* - cam așa mă gândeam că se va numi acest articol. M-am dus convins că singurul motiv pentru care ar putea merita să pierd vreo două ore la cenaclu organizat de câțiva studenți din anul I la Filosofie, ar fi acela că după, voi avea materialul ideal pentru un articol cinic, malițios. Spre surprinderea mea, puține au fost momentele despre care se poate vorbi ironic.

Primul care a citit niște încercări în versuri a fost Bogdan din anul I. Trecând peste erori de genul „Orbitori de albi” sau „Îți crește milioane de silfi”, despre care prefer să cred că au fost rod al neglijenței, am avut parte de audierea unor texte puerile, ale unui autor nehotărât, care oscila între metafore dulci și prăfuite - abia dacă l-ar fi impresionat pe Vlahuță expresii ca „timpul ruginit”, „aripi rupte” pentru că în aceeași strofă să ne trântescă în față o porție de „ciolane fierte în lapte acru”. În fine, mulți trec prin acest stadiu în jurul vârstei de 14 ani, iar alții ce să-i faci?... se maturizează mai lent.

După ce Bogdan (pe care îl invit să mă combată trimițând spre publicare două-trei dintre textele lui, care vor fi poate mai bine văzute de unii cititori decât de mine) ne-a izbăvit urechile, punând capăt lecturării acelor... materiale producție proprie - rețeta: o tonă de îndulcitor se dizolvă în câteva lacrimi de crocodil absurd, se adaugă multă anxietate, hazard, niscaiva aripi rupte de înger sau de curcă (Bogdan le cam încurcă) și se amestecă totul în fiertură de ciolane în lapte acru, am avut plăcerea să audiem un text scurt, în proză, nu neapărat extraordinar, însă fără erori grave, scris de o domnișoară timidă și încântătoare, Adriana Cristescu, anul I la Filosofie, de altfel, ca și Sebastian Soare, ultimul dintre cei care au citit. Proza lui Sebastian, „Jurnalul unui măcelar”, a fost pe departe cea mai bună, și asta nu datorită faptului că nu a avut o concurență care să impresioneze. Amintește puțin de W. Faulkner și mă refer în special la *The Sound and the Fury*, dacă nu foarte mult prin stil, cel puțin prin temă și prin logica proprie personajelor, care au foarte puține în comun cu ceea ce ne putem aștepta să întâlnim, fără ca acest lucru să le diminueze în vreun fel realismul cu care sunt construite.

A urmat o pauză de o țigară, după care a început discutarea textelor (unele dintre ele fiind xeroxate și împărțite celor din sală). Nu eram mulți, însă am avut surpriza să aflu că pe lângă studenții de la filosofie, mai erau veniți atât de la Litere, cât și de la Politehnică, dar, ceea ce contează, au fost oameni care mai frecventaseră cenacluri, unele destul de vechi și cu oarece prestigiu, oameni care știau cum se comentează un text și cum se poartă o astfel de discuție. Evident, au fost și replici mai puțin oportune (domnișoară Ana-Maria, ați făcut multe observații interesante, însă nu puteți reproșa unui autor că frazele lui sunt prea lungi, atât timp cât sunt bine legate; Proust, Faulkner, Marquez, Llosa ori Carpentier sunt doar câteva dintre numele mari ale literaturii, în ale căror cărți se întâlnesc frecvent fraze de câteva pagini).

Discuția a fost moderată cu maturitate și discreție de Alexandru Lupu și Radu Dumbravă - din câte am înțeles fondatori ai acestui cenaclu, care pare a fi o inițiativă cel puțin promițătoare. Întâlnirile, așa cum puteți citi și pe afișe, au loc vinerea de la ora 17 în Facultatea de Filosofie, Sala 2.

Conține 4 fascicule,

12 pagini:

A. Principal

(pag. 1-4)

B. Ed. specială:

**Facultatea de
Filosofie**

(pag. 5-8)

**C. Studii &
eseuri**

(pag. 9-10)

D. Literatură

(pag. 11-12)

Ediție specială

Luni
- Nr. 2

fasciculul
B / 5

Facultatea de Filosofie

- Critică, ficțiune și realitate -

În acest număr, lăsăm cuvântul articolelor dedicate Facultății de Filosofie. Imaginea generală rezultată s-ar caracteriza prin speranțe mari, lipsă de interes, conservatorism dar altfel, nu sunt mari nedreptăți consemnate. Dacă supraviețuim până numărul următor (9 ian 06) și scrieți și voi (până pe 5 ian, la revista@filos.ro), ne întâlnim

cu o "Ediție specială" nepolemică: **Paradoxuri filosofice**

de **Răzvan Ilie**, coordonator Cluj

Dezinteres sau lipsă de organizare

În perioada 28 nov.-10 dec. Asociația FILOS a organizat ediția a II-a a proiectului "O filosofie-două perspective", cu participarea Universității București, Facultatea de Filosofie, Universitatea Al. I. Cuza din Iași, Facultatea de Filosofie și Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie-Filosofie. Una din obligațiile fiecărei facultăți era de a trimite câte un reprezentant, profesor (conferențiar), la facultatea gazdă în timpul schimbului în vederea organizării unei conferințe pe o temă aleasă de profesorul respectiv. Facultatea din Cluj și cea din Iași și-au onorat angajamentul astfel încât la București au susținut conferințe conf.dr. Alexander Baumgarten (Cluj) și prof.dr. Gheorghe Ilie Fârte (Iași). Nu același lucru se poate spune însă despre Facultatea de Filosofie din București. Profesorii facultății noastre nu au găsit se pare nici o motivație suficient de puternică de a părăsi capitala pentru două zile.

Fiecare echipă (cea care a mers la Cluj, respectiv Iași) a rămas uimită de modul în care fiecare profesor, rând pe rând, din lunga listă de invitați, deși binevoitor, ori a refuzat de la început, ori a promis după care a anulat promisiunea de a participa. Nu cred că mai trebuie spus ce impresie a lăsat această atitudine în cele două universități participante. Dacă nenorocirea, perioada dificilă sau dezinteresul pe care l-a manifestat Facultatea de Filosofie față de acest proiect s-ar datoră doar Asociației FILOS înțelegeam. Era o problemă ce ținea de relația cu asociația. Totuși la acest proiect au participat, pe lângă echipa FILOS, studenți ai Facultății de Filosofie, adică studenți de ai dumnealor. Nu reușesc nici până acum să înțeleg cum de s-a ajuns la această situație penibilă și cum putem să evităm pe viitor repetarea situației. Acest proiect nu se poate reduce nicicum la un schimb de timbre sau vederi poștale, fiind un schimb de experiență între cele mai importante universități din țară. Cum se justifică de ce "nu a meritat efortul"?

PS. În urma disponibilității unora dintre profesorii invitați (de exemplu, domnul Bănșoiu și Pârveu) a căror anulare a participării s-a datorat unor schimbări regretabile de ultim moment, vom încerca să refacem blazonul Facultății de Filosofie prin organizarea în viitor a unor conferințe/simpozioane în Facultățile din Iași sau Cluj, sperând pentru atunci într-un sprijin din partea facultății (M.C.)

Interviu realizat de **Alina Latkulik**

Ecaterina Matei, secretara-șef a Facultății de Filosofie:

"Studenților le recomand să facă mai bine... istorie!"

Rep.: Ce părere aveți despre teoria filosofică conform căreia secretarele sunt cele care conduc orice facultate?

Cati Matei: E o teorie adevărată, iar studenții de la filosofie ar trebui să gândească argumente care să o susțină sau să o demonteze dacă îndrăznesc...

Rep.: Cunoaștem faptul că aveți un panou pe birou cu textul: "Întotdeauna la dispoziție în limita orelor de program". Mulți studenți se întrebă ce scrie pe peretea dinspre dvs. a panoului. Ne puteți spune?

Cati Matei: "1 student, 2 studenți, 3 studenți, 4 studenți, 5 studenți, 6 studenți, 7 studenți, 8 studenți, 9 studenți, 10 studenți, 11 studenți...Gata! Am plecat acasă!" asta scrie... De fapt, poate ar fi mai bine să fie întors panoul...

Rep.: După atât timp, adevărat la vreo școală de gândire filosofică? Cât credeți că ați învățat din cursurile de logică formală ale domnului decan?

Cati Matei: Am învățat mai multă logică de la studenți decât de la domnul decan. Logica domnului decan e prea complicată pentru mine mai ales că scrie „A” invers și... alte hieroglife. Nu ader la nici o școală filosofică. Cinstit vorbind, la câți filosofi am în jur, mi s-a urât de atâtă filosofie...Prefer istoria!

Rep.: La dvs., vin mai mulți studenți în timpul programului de lucru afixat, sau în afara acestuia?

Cati Matei: Hmm... Cred că evită în mod special orele de program... Chiar dacă vin în timpul programului, vin să întrebe: "E adevărat că programul e între 12 și 14?" Cu toate astea, suntem mereu la dispoziția dvs. Binevoitoare... Mai bombănim după...program - către calculatoare, evident.

Rep.: Cum ar trebui să vină studenții la secretariat: să înconjoare biroul, să stea încolonați, să pășască timizi, unul câte unul? Alte criterii?

Cati Matei: Timid, unul câte unul, ar fi ideal! Dar nu se va întâmpla niciodată așa... Important ar fi măcar să salute. Să nu spună: "Vreau și io...!", ci: "Vă rog...!"

Rep.: Care sunt cele mai dificile perioade ale anului pentru secretariat? Cum s-ar putea rezolva din problemele existente?

Cati Matei: În timpul admiterii, licenței... în general, în timpul sesiunilor: mai multe note, mai multe probleme; foarte mulți profesori și studenți sunt mereu în facultate.

Soluțiile? Ne depășesc pe toți... de altfel, accept voluntariatul!... dar nu la trecerea notelor în catalog ne-am trezi numai cu integraliști...

Spre exemplu, adăugarea unui calculator ar rezolva problema transferului bazelor de date studențești în interiorul facultății și cu Universitatea. E mare nevoie și de imprimante: cam toate au ...murit - atac de cord! Doar câte una mai mișcă din piciorușe, restul...

Rep.: Vă rugăm să ne spuneți trei dintre cele mai memorabile întrebări care v-au fost adresate de-a lungul timpului de către studenți ai Facultății de Filosofie.

Cati Matei: La admitere un (viitor) student a întrebat: "Există posibilitate de mărire pentru nota de la examen?"

M-au întrebat mai mulți studenți: "E obligatoriu să scriem PIN-ul pe banda inscripționabilă a cardului de bursă?"

Un student m-a întrebat dacă poate să vină să mă ia de acasă cu mașina, să mă aducă la facultate, să-i dau și lui o adevărită. Eram în concediu... I-am zis: "De unde? Sunt la mare..."

Rep.: Cine vă dă mai multă bătaie de cap, profesorii, sau studenții? Aveți recomandări pentru ei?

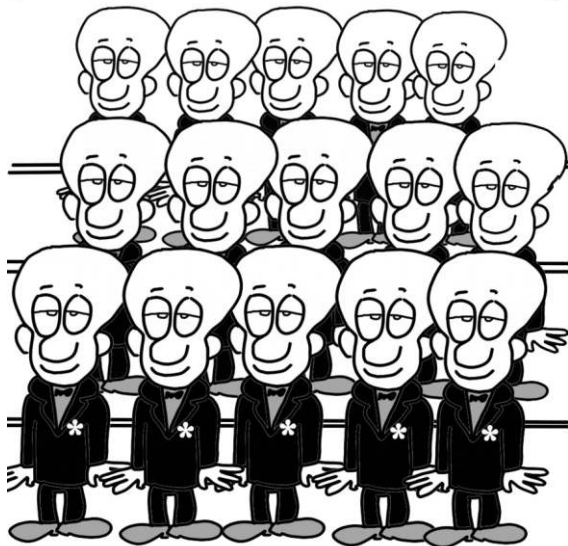
Cati Matei: Profesorii?! Doamne ferește! Bine-nțeles că studenții!

Recomandări? Profesorilor pot doar să le urez să rămână așa cum sunt, iar studenților le recomand să facă mai bine... istorie, ... să nu-i supere pe profesori că mai ajung și-n sesiune, și, până la urmă, supărați vor fi tot ei... Țasta e esențialul. Restul...- fiecare cum pofteste.

Rep.: Dvs. jucați biliard?

Cati Matei: Nu! Poker!

FACULTATEA DE FILOSOFIE

de Răzvan Ilie, co-organizator alegeri

Alegerea reprezentanților de an

Eu cu cine votez?

Pe 30 noiembrie 2005 studenții facultății noastre a trebuit să-și aleagă reprezentanții de an. Pe lângă o campanie absolut fascinantă la care am asistat, ce conținea lozinci de genul "sunt incoruptibil!" studenții facultății noastre au reacționat cu totul neașteptat. O parte dintre ei, anume studenții anului I și II, încă mai cred că locul în consiliul administrativ e un privilegiu. Probabil că aceasta este explicația prezenței foarte mari la vot a studenților din primii doi ani de studiu. Prezența mare la vot nu ar fi o problemă. Este chiar îmbucurător să vezi cu cât entuziasm vin studenții la urne să-și aleagă reprezentanții. Totuși au existat trei tentative de fraudare a alegerilor.

Unul din studenții de anul întâi ținea foarte mult să-și exercite acest drept nelegitim. Prin urmare, deși nu posedă carnet de student, condiție obligatorie pentru ca votul să fie acceptat, s-a prezentat cu carnetul altui coleg. Mă mir că studenții primilor doi ani, atât de înverșunați în procesul electoral, nu au adus autobuze

cu studenți ai altor facultăți astfel încât favoritul lor să câștige locul cel privilegiat în Consiliul facultății.

Pe de altă parte, la cealaltă extremă, s-au situat studenții anilor III și IV. Acești ani au avut doar câte un candidat unic pentru aceasta funcție. Anul IV, deși modest în prezența la urne, și-a ales reprezentantul, cu 5 voturi. Ceea ce mi se pare fascinant este absenteismul de 100% al studenților din anul III. Situația mi se pare cu atât mai paradoxală cu cât singurul candidat al anului III nu s-a prezentat la urne să "se aleagă". Păcat, ar fi câștigat cu 100%, adică era ales în unanimitate, mai ceva decât Agamiță Dandanache. Păcat, rară ocazie, cel puțin o dată în viață te întâlnești cu ea. Ca urmare, alegerile pentru anul III trebuie reorganizate în data de 14 dec. 2005. Baftă candidatului în speranța că macar el însuși se va prezenta la vot de data aceasta.

Prin urmare, dacă aș fi student în anul III, aș întreba plin de curiozitate și uimire filosofică: "hâc! Eu cu cine votez?..."

de Marian Călborean

Micile pasiuni ale marilor oameni

Nu vorbim aici despre școală. Dacă ajungeți cumva la un bal alături de următorii domni și doamne profesori, iați câteva sfaturi pentru a putea începe o conversație. Vă spun din proprie experiență:

●dlui **Mircea Dumitru** îi place foarte mult S. Kripke. Îi place să se vorbească despre cei care-au fost înaintea acestuia și l-au influențat, dar mai ales despre momentele în care Kripke a jucat un rol istoric: disputa cu Quine, invenția semanticii lumilor posibile, revoluția lui „Numire și necesitate”.

●dlui **Gheorghe Ștefanov** îi place foarte mult Wittgenstein. În plus, îi plac și bicicletele, în special cele noi.

●dlui **Flonta** îi place foarte mult Kant. Altceva, nu știu ce-i place

●dlui **Solcan** îi place foarte mult sistemul de operare Linux și vorbește cu plăcere despre problemele de securitatea sistemelor.

●dlui **Brâncoveanu** îi place foarte mult să fie tolerant și să lase pe oricine să spună tot ce-i trece prin cap. Cred că adoră să îi lase pe respectivii să se afunde în ceea ce spun, uneori îi și ajută întru aceasta. În rest, s-ar putea să îi placă Hegel.

●dlui **Mureșan** nu-i plac multe: nu-i place această guvernare, nu-i place nerespectarea legii, nu-i plac absențele studenților. Ce cred eu totuși că-i plac sunt glumele doamnei Matei (secretara-șefă)

●dlui **Bănșoiu** îi place să călăuzească studenții către clarificarea gândurilor proprii. Dl Bănșoiu consideră că este foarte bine să încerci zilnic, dimineața după cafea, să scrii două-trei pagini ca să te obișnuiești cu scrisul.

●dlui **Vlăduțescu** îi place foarte mult Platon și filosofia greacă. Mult mai puțin important, se spune că are mai multe pisici.

●dlui **Staicu** îi place foarte mult să discute despre cultura română, poziționarea filosofiei în societate, despre pozitivism și antipozitivism.

●dnei **Pop** îi place foarte mult povestea lui Iov și discută cu plăcere paradoxurile cuprinse în aceasta, legate îndeosebi de ideea estetică.

●dlui **Stoianovici** îi place foarte mult să dea exemple de propoziții adevărate, dar nerelevante în respectivul caz. În special, cred că îi plac exemplele cu piața Matache și eventual, cu minorități sexuale

●dlui **Sabin Totu** îi place foarte

mult ideea de apariție și revelație filosofică și, de aceea, este preferatul studenților din anul

●dlui **Adrian Paul Iliescu** îi place foarte mult să dea citate și să le sublinieze morala într-o discuție. Mai concret, îndrăgește câinii și la ultimul curs îi plăcea totuși teoria dreptății a lui Walzer

●dlui **Morar** îi plac foarte mult studenții săi. Atât de mult, încât presupune explicit în timpul cursurilor că aceștia au citit bibliotecii: „După cum știți fără îndoială din al șaselea volum al Operelor Complete ale lui Freud...” sau „Să mă iertați că vă reamintesc ce spune Kant în...”

●dlui **Pâravu** îi place arta avangardistă și, mai ales, direcțiile ce s-au născut din postimpresionism, la începutul sec. XX (nici eu n-aș fi bănuț, dar am aflat dintr-o sursă sigură)

●dlui **Vizureanu** nu știu ce-i place exact, dincolo de faptul că, mai mult ca sigur, îi place să aștepte. Cred că totuși îi place fotbalul și îi place mult să se adapteze la variate situații de discuție

●dlui **Stoienescu** îi place deosebit de mult să citească texte, pe o voce egală. Cred că îi place foarte mult și Tarski, chiar și atunci când își urmează pasiunea mai practică a excursiilor.

●dlui **Socaciu** îi place mult Elveția. Îi mai place să conducă mașina în afara orașului, să nu întâlnească pisici pe carosabil (căci îi plac) și să poată pescui.

●dlui **Laurențiu Gheorghe** îi place foarte mult să povestească. În special, îi plac foarte mult exemplele și poveștile rare și originale din viața publică, eu încă mai cred că este abonat la câteva newsletter-uri tematice de unde le ia.

●dlui **Surdu** îi place logica pentadică. Se spune că îi place foarte mult numărul 5, dar ar fi nevoie de foarte mult studiu ca să putem verifica.

●dlui **Bălan** îi place foarte mult să aibă seminarii reușite. Îi mai plac și calculatoarele bune și se spune că îi place Internetul.

de Marian Călborean

Despre schimbare în Facultatea de Filosofie

-teorie și practică în lumea lui "tot ce e real e rațional și tot ce e rațional e real"-

Am scris și am rescris acest articol de atâtea ori, încât este posibil ca ideea inițială, de a stimula discuția despre eventuale schimbări în Facultatea de Filosofie să fi devenit ascunsă în slalomul între argumentele și contrargumentele posibile conștientizate de mine. Motivația scrierii acestui articol stă în faptul că, în numărul anterior al acestei reviste, Emilia Mihailov formulase o invitație la dialog asupra problemelor Facultății de Filosofie însă în același timp ilustrase cum nu trebuie să se poarte o asemenea dezbatere: cu grabă, nonconformism juvenil, proastă cunoaștere a domeniului.

Conștientizarea parțială a opțiunilor reale pentru facultate poate ajuta dialogul dorit, dialogul ne conduce către adevăr și, bineînțeles, adevărul ne va face liberi.

Argumentul

S-ar putea ca studenții să fie de fapt mulțumiți de Facultatea de Filosofie; s-ar putea ca Facultatea de Filosofie să meargă pe cât de bine posibil; s-ar putea ca cititorul să creadă că există o singură soluție posibilă/necesară la problemele facultății, s-ar putea ca acesta să creadă că nu există alte soluții decât dispariția Facultății, s-ar putea ca formularea explicită a unei „probleme” a facultății să denote lipsă de pragmatism sau neseriozitate studentească. În aceste cazuri, discuția despre cum trebuie să fie identificate și formulate problemele Facultății de Filosofie nu își găsește auditoriu. Doar dacă acceptăm că problemele facultății sunt diverse și rezolvabile, putem crea un cadru deschis (primul pas fiind dialogul în cauză) pentru rezolvarea lor.

Astfel, propun să acceptăm un model politic clasic pentru progresul unei instituții: problemele identificate sunt clare, soluțiile constau în activități realizabile iar efectele implementării acestora sunt previzibile. Cerințele suplimentare ar fi existența voinței de îmbunătățire a activității din partea facultății și un cadru decizional care să evalueze ideile prezentate după calitatea lor, în afara oricărui alte considerente.

Ne rămâne așadar să schimbăm sistemul prin proiecte mici, cu propriile justificări, activități și efecte clare. Implementarea de proiecte este adeseori plictisitoare dar cu toții știm că așa trebuie să fie, când ne

gândim că nu noi muncim pt. ele.

În concluzie, putem propune dezvoltarea diferitelor cadre deschise de tipul revistelor, afișelor, petițiilor, atât timp cât putem garanta voința de progres a studenților și a facultății. Cealaltă propunere concretă ar ține de dezvoltarea unui mecanism prin care Facultatea de Filosofie să sprijine (ca instituție) diferite idei. Presupunând că totuși facultatea nu va muri de inaniție, vom evita astfel situația actuală: dacă vrei să schimbi ceva în Facultate, trebuie să faci tot tu însuși

Dificultăți

Deși soluția de mai sus pare extrem de simplă, un student propune privatizarea facultății, propunerile existente (eg decorarea interioară a Facultății) nu sunt nici respinse, nici în curs de pregătire, reprezentanții de an nu au intervenții în Consiliu decât probabil în cazul organizării examenului de licență iar Regulamentul facultății (câci există așa ceva) nu este cunoscut de nimeni.

Aceste semne ale lipsei de interes real apar deși, cel mai probabil, avem destule motive să credem în bunăvoința mării majorități a profesorilor și studenților. Înainte de a trece la exemple de propuneri clare, să listăm câteva dificultăți:

● *Oamenii din filosofie au cu toții foarte multe păreri și, pentru a evita discuții interminabile, există o tendință către conservatorism tăcut*

● *Studenții în filosofie sunt puțini, neserioși și amestecați de multe ori obiectul lor de studiu cu instituția în care studiază. Discuția cu aceștia pare inutilă*

● *Exprimarea clară a problemelor semnalate și susținerea rezolvării lor cere nu doar inteligență, ci și pricepere în domeniul implementării de proiecte și o minimă cunoaștere a sistemului instituțional de stat*

● *Nu putem fi siguri că Facultatea de Filosofie va acționa unitar, neexistând o motivație puternică, un consens al persoanelor relevante, nici destule resurse umane pentru acest lucru (cele existente fiind specializate mai curând în lucru individual sau proceduri administrative).*

● *Constrângerile administrative și financiare exercită o asemenea presiune asupra facultății încât, aflați într-un clasic paradox, nu putem alege decât puține schimbări pentru a fi implementate, cele cu succes garantat și puține resurse consumate, plus activitățile obișnuite ale unei facultăți (inertiale)*

Exemple (utopice, neîntemeiate, dăunătoare)

Propuneri simple

● *alegerea/respingerea noilor seminariști să se facă public, motivat și, oarecum, transparent*

● *oferirea unei sume din fondurile adiționale atrase de facultate pentru microproiecte de cercetare / de dezvoltare / de amenajare a noi facilități, proiecte garantate și derulate de studenți ai facultății (eventual cu un profesor coordonator).*

● *alcătuirea unei baze de date cu emailuri din fișele de înscriere a studenților (un buletin lunar oficial al facultății)*

● *să se afișeze deciziile Consiliului (rolul reprezentanților de an) dar și ale birourilor de catedră*

● *hârtia igienică și săpunul de la WC (problema semnalată de articolul amintit și rezolvată parțial de finanțarea asigurată de FILOS)*

● *modificarea Regulamentului în sensul sprijinirii oficiale a inițiativelor studenților după anumite criterii și crearea de proceduri pentru acestea*

● *introducerea unui curs de filosofie în literatură*

● *reluarea promovării în liceele bucureștene a Facultății de Filosofie (proiect derulat în primăvara 2004)*

● *amenajarea pereților holurilor și sălilor sediului facultății pentru crearea unui specific cultural (problemă semnalată și de profesori, de exemplu dnul Mureșan)*

● *organizarea de excursii tematice „în țară și străinătate”*

● *organizarea de simpozioane naționale de filosofie, organizarea concursurilor de eseuri filosofice, sprijinirea înființării unor echipe de cercetători din timpul studenției ...șamd*

Propuneri complexe

1. Un branding diferit al facultății

Brandingul tradițional (și oarecum pueril) de tipul „aici o să înveți să vorbești corect și să îi critici pe alții” și-a arătat limitele. Odată cu reluarea proiectului prezentărilor în școli a Facultății de Filosofie, ar fi mai eficient un branding pe proiecte de genul „produs de Facultatea de Filosofie” sau „Facultatea de Filosofie îți sprijină inventivitatea”, axat pe distincție, elitism, profesionalism ca definitorii pentru studenții și Facultatea de Filosofie. Un branding profesionist impune crearea unei identități grafice unitare a Facultății (siglă, font, culori)

2. Elaborarea unei sociologii a facultății

Una dintre ocupațiile constante ale studenților în Filosofie este constituirea de grupuri, relațiile personale cu profesorii, discuțiile și proiectele filosofice începute și abandonate. Dezvoltarea și activitățile din cadrul Facultății ale studenților și/sau profesorilor sunt condiționate de poziționarea acestor grupuri. Un studiu periodic care să scrie istoria relevantă a

prietenilor, despărțirilor și evoluției relațiilor umane din cadrul Facultății ar putea ajuta mult la estimarea corectă a eficienței și dezvoltării. În plus, oricum asta facem cu toții deja, nu adăugăm decât puțină științificitate.

3. Comasarea Facultății de Filosofie cu o alta

De exemplu, în cazul Facultății de Istorie-Filosofie din Cluj, se poate argumenta că tocmai această formulă de funcționare a simplificat filosofilor problematica administrativă, a impus clarificarea direcției de studiu și a limitat parteneriatele universitare externe posibile. Alte argumente ar mai fi interdisciplinaritatea, tăierea costurilor administrative și renunțarea la pseudo-exhaustivitatea de acum.

4. Orientarea către finanțări exterioare
În primul rând, ar fi optimă angajarea sau instruirea a două persoane ca sarcina constantă de a scrie proiecte pentru liniile de finanțare existente. În special, Facultatea se poate orienta spre banii culturali europeni, și spre parteneriate cu firme pentru organizarea de manifestări culturale, activități de elită în mediul studentesc etc. Deasemenea, se pot organiza cursuri/ consultări filosofice plătite în Facultatea de Filosofie Nu contează dacă Platon avea sau nu dreptate în critica sofștilor (avea) odată ce facultatea s-ar decide dacă are sau nu nevoie de acei bani și s-ar putea organiza instituțional corespunzător.

5. Semestrele marilor filosofi

Una din obiectiile întemeiate la adresa programei Facultății este că poți termina facultatea fără a citi un rând din Kant, Hegel, Spinoza etc. Un gen de manifestări care ar compensa acest defect ar fi dedicarea de manifestări, timp de un semestru de studiu, câte unui mare filosof. („semestru Aristotel”, „semestru Davidson” etc) Propunerea include organizarea săptămânală a câte unui curs pe un aspect al operei aceluiași filosof, la acest program participând mai mulți profesori. O propunere ar fi divizarea celor aprox. 12 prelegeri în 3 mini-cursuri a 3 prelegeri, o dată la 4 săptămâni având invitați din străinătate/mese rotunde. Alte activități în cadrul semestrului de studiu ar fi reunirea bibliografiei generale disponibile pentru acel filosof și un concurs de eseuri studentesc pe respectivul filosof ...șamd

Bineînțeles, geaba propuneri dacă nu iaca bani. Geaba bani dacă nu iaca propuneri. După cum se observă, (cel puțin) nu te costă nimic să propui proiecte, nimeni nu e obligat să ți le și implementeze.

PS. Pot formula un contraargument general. Ar exista poate o distincție între cum se vede facultatea din interiorul sistemului (conotație pozitivă) și cum se vede din exterior. Din exterior, lucrul pe proiecte e mai eficient (deși implică o imensă hârțogăraie). Din interior, e mai ușor să dai un telefon.

Fragmente dintr-un text disponibil pe Internet, autor necunoscut

Un dinte împotriva filosofiei (povestire fantastică)

Fragmentele ce urmează sunt decupate dintr-un text disponibil gratuit pe Internet. Este vorba de o povestire fantastică centrată pe Facultatea de Filosofie. Pentru a evita orice neplăceri, am cerut modificarea numelor proprii ce apăreau în text. Textul pare a fi scris înainte de 2000.

.... Lunea trecută, când venise să-și țină cursul, păreau să fi fost în regulă, iar acum ... își continuă prof. X interogatoriul lăuntric trăgând ultimele fumuri din țigara ce-i ardea între buze și examinând înclinarea clădirii care era deja vizibilă cu ochiul liber, din stradă. În sfârșit, aruncă chiștocul pe jos, își potrive servieta la subraț și păși mai nesigur ca niciodată pe lângă cușca portarului. Se salutară din cap și intră în hol.

..... O catastrofă pentru școala noastră spusese prof. Y la Consiliul profesoral de lunea trecută, în încheierea citirii raportului primit de la cei însărcinați cu siguranța clădirii. După care afișase zâmbetul său ironic de totdeauna cu care întâmpina situațiile neplăcute, dar care de data asta li se păru tuturor mai șters și mai fals ca altădată. Situația, hilară la început, începuse să devină stânenitoare. Profesorii aveau dificultăți în a-și ține cursurile, amfiteatrele 1 A și 2 A de la parter și biroul catedrei nu mai puteau fi folosite, după ce administrația le examinase amănunțit împreună cu un arhitect și cu inginerul Universității, și le declaraseră nesigure. Ce voia să zică asta? Aveau să se prăbușească? Clădirea era în pericol? Podelele sălilor urmau să fie străpunse și în alte locuri?

..... În hol se aflau câțiva studenți, adunați într-un colț pe băncuțe de lemn sau sprijiniți de ziduri, și care păreau că așteaptă să intre în sala 103. Probabil vreo restanță la un coluciu din iarnă, își zise prof. X, și trecu mai departe ferindu-și fața și dorindu-și să nu fie recunoscut. Geamul avizierului reflecta volumul obiectului acoperit de prelată, ce idee bună avuseseră atunci când se hotărâseră să acopere dintele, se gândi prof. X amintindu-și primele zile, apoi îi veni în memorie momentul când acceptase și el denumirea aceasta ridicolă, însă o utilizase doar după ce îl auzise și pe rector spunându-i așa, deși nu într-un cadru oficial ci într-o discuție între profesori, în pauza dintre cursuri; în fond trebuiau să-i zică într-un fel, ce dracu', se înălța chiar în holul facultății, în văzul lumii, era greu să te faci că nu există, oricât te-ai fi străduit. Acum, oculat de prelată, arăta mult mai decent. Strălucirea aceea albicioasă, care îți lua ochii, fusese obturată. Puteau pretinde că e o lucrare în execuție, ordonată de direcția universității, un proiect de îmbunătățiri sau de consolidare a clădirii, dacă explicația ultimă nu ar fi fost atât de străvezie și de necrezut pentru un imobil construit cu numai 10 ani în urmă.

..... A crescut un dinte la filosofie, spusese Prof. Z de la Litere inspirat, și adăugase imediat, a crescut un dinte împotriva filosofiei. Răsese veninos, satisfăcut că era ocazia să îi vorbească de rău. Ce imbecil, gândi prof. X, Prof. Z visase în tinerețe să devină filosof, picase de trei ori la admitere și acum se răzbuna pentru incapacitățile sale personale pe ei, cadrele didactice de la filosofie, stropindu-i cu noroi. Prof. X știa toate astea și cunoștea invidia de totdeauna a colegilor de la celelalte facultăți în ceea ce-i privea pe profesorii de la filosofie. Ptiu, aproape că scăpă un scuipat pe jos, ajunseseră de răsul lumii.

Prelata se înălța cam doi metri și jumătate de la podea. Nu mai era mult și, dacă

ritmul de creștere nu slăbea, obiectul avea să străpungă plafonul. Atunci ar fi pierdute și amfiteatrele 2A și 2 B, ba poate și secretariatul de la etaj, se gândi îngrozit profesorul. Își aminti cum arăta dintele când îl văzuse întâia oară: ridicat cam până la genunchi, spărsese deja vreo zece dale care zăcuseră împrăștiate câteva zile pe jos, căci nimeni nu se obosise să le ia de acolo, prea șocați poate de întâmplare. La o primă vedere, fuseseră cu toții de acord, semăna cu un bolovan de râu. Se adunaseră într-o joi, pe la 4,30 după-amiază, după cursuri, și discutaseră îndelung despre ce ar putea fi excrescența aceea albă, ivită prin pardoseală. Apariția, acoperită de praful rezultat prin zdrobirea podelei, rezistă identificării. Cum să apară o simplă piatră acolo, și apoi gândește-te ce presiune colosală e necesară pentru a o face să înfrângă rezistența fundației, stratul de beton, armătura și toate celelalte.

Singurii care interveniră în conversație fură cei de la științele cognitivei, simțindu-se oarecum cu musca pe căciulă ca și cum problema ar fi fost pe domeniul lor. Drept urmare, flecăriră prostește vreo două ore încheiate pe marginea calculului făcut, aducând în discuție unele teorii de ultimă oră privitoare la deplasarea plăcilor tectonice, apoi trâncăniră despre influența apelor freatice de suprafață în compoziția solului și altele asemenea, dovedind încă odată că nu se pricepe la nimic și doar se străduiesc să facă valuri pentru a nu se spune apoi că au tăcut.

..... Trebuia să admită că dobitocul de Prof. Z avusese măcar odată dreptate, își spuse prof. X mormăind printre dinți. Ceea ce se întâmplase era un dinte împotriva filosofiei. Cineva, sau ceva, îi lucra. Le ruina autoritatea. Lucrurile pe care le înfruntau zilnic, atunci când răscoleau cu gândul tainele cele mai tulburi ale universului și ale minții umane, iată că avea în cele din urmă reperusiuni teribile. Îi fusese greu să accepte că era vorba despre așa ceva, însă până la urmă nu avusese cum să se împotrivescă evidenței: îi apăsa un blestem. Gândul acesta, strecurat în mințile profesorilor, înfioră mica lor comunitate universitară.

..... De ce ținuse să mai vină astăzi aici? Cursul său urma să fie reluat de la începutul lui aprilie, împărțise o jumătate de semestru cu prof. A așa că avea mult timp liber, însă se simțea legat într-un fel special de spațiul acela auster și impersonal. ... Prox X zări într-o fulgerare catedra de lemn instalată în fața băncilor pe care ședeau așezați studenții și își aminti de seara aceea întunecată și caldă de octombrie, când întârziase în 1 A împreună cu N, după curs, pentru o "lămurire", cum o numise chiar ea. Câte seri ca aceea petrecuse în sălile facultății care în curând avea să sfârșească în praf. Îi reveniră în memorie vechile speranțe și iluzii cu care intrase în facultate ca student la filosofie, planurile minunate pe care jurase să le împlinescă, visele hrănite cu substanța ființei sale plâpânde și dornice de afirmare, gloria care urma să-l acopere după ce-și va fi dus la capăt proiectele Apăruseră primele obstacole, insatisfacțiile, cartea publicată cu greu după ani de muncă turbată și citită în silă de câțiva concuși care îi erau obligați și de vreo 2-3 studenți care se

simțiseră atrase de el Își privi ceasul. Era 5. Mai dădu un ocol prelatei, examină holul de parcă ar fi vrut să-i rețină dimensiunile și încercă ușa mică a debaralei în care femeile de serviciu își țineau măturile, gălețile și celelalte ustensile de curățat. Era închisă. Își pipăi mulțumit copia cheii de la ușa încauțată, pe care o avea în buzunarul pantalonilor, și ieși.

Structura clădirii nu mai avea să reziste mult și decanatul urma să ia o decizie.

..... Îmi pare rău X, știu cât ai muncit în sălile alea, tuturor ajunsese să ne fie drag spațiul acela, și continuase șeful confesiunea trucată, însă nu avem altă soluție. Îl surprinsese neplăcut tonul melancolic al Prof Y, i se păruse închipuit, însă nu se trădase și adăugase la rândul-i câteva cuvinte de regret, având totuși grijă să nu fie prea sentimental.

..... La poartă nu era nimeni. Cine să mai fie? se întrebă și își zâmbi iarăși prostește. Folosi o cheie potrivită pentru ușa de la intrare, ușa scârțâi tare și se cutremură în balamale, nu mai rezistă mult, e pe ducă, și spuse Prox X înfiorat, pătrunse în hol și înaintă până în fața prelatei. Nu-i fu greu să o dea la o parte. Sub privirile sale admirative, acum nu mai era nevoie să disimuleze în fața colegilor și a studenților, chinându-se să-și compună mutre grave și fățarnic îngrijorate, se înălța maiestuos dintele. Splendid! Splendid! repetă profesorul de mai multe ori, uluit de măreția construcției. Nu-și dădu seama cât timp trecuse de când se pierduse în contemplarea dintelui, cu gândurile duse la destinul socratic, simți numai că îi înțepenisese gâtul, limba i se uscasc, iar picioarele îl dureau, de la nemșcarea îndelungată. Primele fire de lumină care se strecurară prin ușile de sticlă, îl surprinseră în același loc. Se rupse cu greu. Transfigurată, cu chipul descomulat al unui om în pragul unui atac sau al unei revelații, se urni de acolo, deschise ușa debaralei cu a doua cheie potrivită și se închise pe dinăuntru.

..... La primele lovituri ale enormei bile de metal cu care porniră să strivească imobilul, asistară mai mult de jumătate din membrii corpului profesoral. Prof. B, de la Continentală, vărsă chiar și câteva lacrimi.

Când îl descoperiră, zidul despărțitor al debaralei cedă printre primele și el rămase în plină lumină, și mai erau de față doar câțiva. Secretara facultății și Prof. C au fost cei care l-au zărit primii. Lucrătorii opriră bila demolatoare, înlăturară molozul și chemară poliția. Lucrurile se liniștiră, poliția făcu o grămadă de poze la locul unde fusese găsit și ridică apoi cadavrul. Câteva zile după aceea demolările continuară de data aceasta nu mai fu de față nici unul dintre profesori și totul decurse fără vreun incident. Când cupa excavatorului ridică ceea ce mai rămăsese din debara, pe deasupra molozului flutură o clipă un fascicul din "Apărarea lui Socrate", deschis la ultimele pagini, chiar în locul în care se zărea gravura înfățișându-l pe marele filosof cu cupa de otravă în mână, cu câteva momente înainte de a sorbi cutuca.

..... THE END

de Sebastian Grama

O problemă de limbaj

Marile minți ale secolului XX au arătat că filosofia poate și trebuie să depășească stadiul mai degrabă romantic al expresiei rapsodice, să elimine din faldurele discursului său reziduurile vechilor metafore - într-un cuvânt, să-și revendice dreptul la structura și la înfățișarea unei Științe riguroase. Oricât de mult am fi atrași, uneori, de strălucirile cutărilor exerciții cu pretenție de înțelepciune dar, în fond, literare, maturitatea filosofică impune renunțarea la impreciziunile inerente ludicului și concentrarea nu asupra "iscușinței" doar stilistice (responsabilă pentru subdeterminarea lexicală), ci asupra definirii, a circumscrierii simili-matematice a noțiunilor aflate "in use". Dacă dissimetriile ingenioase, dacă diversitatea lingvistică și "contrasensurile" uimitoare generează plăcere și fac onoarea eseisticii din preajma unei arte învecinate cu jocul, demnitatea filosofului vine pe calea regală a efortului de a organiza și de a clarifica superior viziunea asupra existenței în genere, a cunoașterii, a vieții.

Prin urmare, una dintre sarcinile teoreticianului din zilele noastre constă în depistarea și suprimarea unor vicii de exprimare putând produce neînțelegeri și chiar lăsa loc anumitor grave turbulențe la nivelul conținutului rostirii filosofice. Pentru a nu cădea noi înșine în capcana verbiajului, cea mai bună soluție rezidă în propunerea unui exemplu concret. Astfel, după cum se știe, în lucrările de istorie a filosofiei pot fi găsite, încă astăzi, cuvinte ca "platonice", "platonician" și "platonian". Pe de altă parte, însă, nu rareori în aceleași lucrări, aflăm cuvinte ca "thomist", "spinozist", "marxist" etc. Supărătoarea lipsă de consecvență apare imediat. În scopul restituirii aspectului științific necesar al limbajului utilizat, benefic ar fi: 1) să se elimine două din cele trei variante compuse de la numele lui Platon; 2) să se stabilească drept regulă generală modul în care s-a format varianta rămasă; 3) să se aplice respectiva regulă pentru a se forma toate variantele compuse pornind de la numele tuturor celorlalți filosofi. Prin urmare, dacă se va opta pentru varianta "platonice", se va stabili drept regulă generală următorul mod de compunere: "(numele filosofului) + sufixul <-ic>". Aplicând regula pentru alți autori, obținem: "thomaic", "spinozaic", "marxic", "maiorescuic", "blagaic", "noicaic"... Dacă optăm pentru varianta "platonician" (adică "(numele filosofului) + sufixul <-ician>"), obținem: "thomaician", "spinozaician", "maiorescuician", "blagaician", "noicaician"... Dacă, în fine, optăm pentru varianta "platonian" (i.e. "(numele filosofului) + sufixul <-ian>"), obținem o serie de armeni precum "thomaian", "spinozaian", "marxian" (care nu are nici o legătură cu "marțian", deoarece, spre deosebire de marțieni, care sunt în chip tradițional mici și verzi, marxienii sunt mari și roșii, bucurându-se totodată de avantajul că nu trebuie să-i cauți la milioane de kilometri depărtare), apoi "maiorescuian", "blagaian", "noicaian"...

Desigur, mai sus am fost nevoiți să rămânem doar la unul dintre aspectele problemei. Am făcut-o, așa cum anunțam, doar pentru exemplificare. O dezbateră serioasă și completă în legătură cu tema enunțată ar presupune luarea în considerare a unor dificultăți exprimate în formule cum sunt: "hegeleic" (după modelul "pitagoreic") sau, mai complex deja, "georgwilhelmfriedrichhegelician".

Doar în urma unei abordări sistematice de acest tip, filosofia se va purifica de aberațiile frazeologiei poetizante, de spiritul neștiințific și de primejdiiile ispitei ludice. Pentru că secolul XXI are a fi unul wittgensteinic și searlician, al emancipării de neseriozitatea discursului.

de Oana Matei

Cât de umană este opera proustiană?

Ca să scrii un roman de peste 3 000 de pagini, trebuie să ai fie o răbdare imensă, fie un simț al umorului ușor pervers, fie foarte mulți prieteni. Cred că lui Marcel Proust nu îi lipsea nici un ingredient pentru a scrie „În căutarea timpului pierdut”, iar pe prietenii săi i-a folosit nu pentru a-i ruga să mai scrie un capitol-două, atunci când era el obosit și plictisit, ci drept material de analiză în carte.

Elevii de liceu (cel puțin unii dintre ei) se întâlnesc cu un fragment din „În căutarea timpului pierdut”, celebrul pasaj cu madlena înmuiată în ceai și în marea lor majoritate se opresc aici. Ce motive ar avea să citească în întregime romanul? La prima vedere, nu foarte multe. Chiar și admiratorii fanatici ai lui Proust trebuie să admită: sunt o grămadă de paragrafe plictisitoare. De la descrierea felului în care o rază de soare luminează o draperie și asta pe mai multe pagini până la originea numelor unor sătucuri din Franța cred că un întreg capitol și până la divagații despre strategia militară și poziționarea trupelor (de fapt, nu aș putea să dau foarte multe detalii despre această bucată. Recunosc, am sărit-o.). În al doilea rând, personajele proustiene nu sunt ușor de plăcut. Cu excepția mamei și bunicii lui, toți sunt vulgari, mincinoși, ipocriți, adulteri, prost-crescuți, trădători, lași, parveniți, proști, imorali/amorali, snobi. Iar mama și bunica sunt plictisitor de bune, suferinde, înțelepte și culte (da, în special culte! Toate replicile lor conțin citate din scrisorile Madamei de Sevigné. Dacă doamna de Sevigné nu ar fi scris, și mama și bunica lui Proust ar fi fost îngrozitor de laconice.). În al treilea rând, pentru că autorul a murit înainte să își corecteze toate manuscrisele și să își vadă tot romanul publicat, multe din personaje surprind prin faptul că dispar și apar, mor pentru a apărea mai târziu la fel de vioaie ca înainte. Din fericire nu sunt foarte multe cazuri, iar personajele care pășesc asta, nu că ar merita-o, dar sunt, oricum, secundare.

Cu toate acestea, „În căutarea timpului pierdut” e o carte excelentă. Care merită

citită. Pasajele plictisitoare ajung să treacă aproape neobservate, pentru că talentul lui Proust stă în felul în care izbutește să surprindă umanul, să surprindă acele lucruri, pe care, atunci când le citim, le recunoaștem, fie în noi, fie la cei din jurul nostru, acele lucruri care ne fac să exclamăm „da, da, chiar așa este!”. Și astfel, personajele nu mai pot fi disprețuite, pentru că în fiecare dintre ele găsim ceva cu care ne putem identifica. Gândurile eroilor sunt atât de bine descrise, atât de fin analizate, încât de multe ori ai impresia că ai comite o indiscreție citind mai departe, ca și cum ai arunca o privire în jurnalul intim al unui cunoscut, ca și cum ai citi corespondența cuiva.

Romanul este și plin de umor, un amestec de paradoxuri care amintesc de Oscar Wilde, împletite cu o ironie fină și uneori cu auto-parodiere. Undeva, în ultimele două volume ale cărții, Proust povestește o întâmplare despre care spune că este singura adevărată din întregul roman, restul fiind ficțiune. Și această mărturisire vine după aproape 3000 de pagini în care ai trăit cu senzația că totul este real, desprins din viață. Probabil că dacă ar fi afirmat de la început acest lucru, efectul nu ar fi fost același... Dar în mod clar, Proust avea o doză mare de umor sadic.

„În căutarea timpului pierdut” trebuie citită din scoartă în scoartă (avertisment pentru cei care doresc să lectureze doar pasajul cu madlena: fragmentul apare în primul volum abia după vreo 150 de pagini) pentru că doar la sfârșit cititorul poate să înțeleagă de ce a investit Proust atât de mult efort și timp în scrierea cărții. Totul se încheie rotund, constăți că nici un personaj nu a fost inutil - nu este nici unul care să apară doar o singură dată, până și cea mai scurtă apariție este perfect justificată și folosită pentru a arunca o lumină nouă asupra evenimentelor.

Ps. Cred că răzburarea finală a lui Marcel Proust este că nimeni nu mai poate mânca madlene cu sufletul împăcat fără să se gândească, măcar un pic, la el.

de Lavinia Marin

De ce doar femeile ar trebui să facă filosofie analitică

1. Despre claritate

Dacă un medic psihiatru ar asista la o discuție filosofică s-ar putea să creadă la un moment dat că are în față niște autiști. E șocant cum filosofii nu se înțeleg niciodată unii pe alții și își petrec viața tot încercând să clarifice pentru alții ce au spus alți filosofi mai mari decât ei. Din cauza aceasta 90% din textele filosofice sunt comentariile altor texte și prea puține sunt scrieri originale. Când e vorba de discuții filosofice între nefilosofi lucrurile sunt și mai evidente. Neînțelegerea e totală, discuțiile sunt bune de pus într-o piesă de teatru absurd. De ce se întâmplă asta? De ce niște oameni care alfel comunică bine în viața cotidiană deodată devin surzi când ascultă argumentele altuia?

Păi.....hai să ne uităm la niște cazuri de neînțelegere din viața reală și poate, pornind de aici, să ne lămurim ce e cu filosofii. Eram într-o stație de autobuz așteptând și vine o femeie la mine să mă întrebe ceva "Fetișo, ia uita-te ce autobuz vine acuma că nu văd pînă acolo. Tonul ei era răstit,și m-am mirat că nu spusese "te rog". La care eu îi spun "e un ordin acesta?"

Ea- "ce? 89?"
Eu- "nu, v-am întrebat dacă îmi dați un ordin"

Ce a urmat nu mai contează. De ce nu mi-a înțeles ea răspunsul de prima dată? Vorbisem prea încet? Nu aveam o dicție clară? Nu, deloc. doar că ea se aștepta să audă de la mine un număr, orice număr - pentru că îmi pusese o întrebare care avea drept unic răspuns un numeral. Starea ei de receptivitate nu era totală, grăbindu-se să audă răspunsul meu, ea voia să îl anticipeze puțin chiar. Din aceasta urmează că dacă aștepti un anumit răspuns la o întrebare, tu nu vei înțelege de fapt ce ți se spune decât în termenii anticipării tale. Prin aceasta automat excluzi orice răspuns care ar putea veni din altă direcție. Practic întrebarea pe care o pune un om obișnuit e o întrebare de clarificare parțială - el știe deja categoria la care referă

răspunsul dar vrea să știe doar subcategoria. Acest lucru ușurează mult comunicarea, face totul mult mai rapid- doar că reduce originalitatea replicilor. Cred că așa se întâmplă și cu filosofii. Doar că lucrurile sunt mai complicate. Ei nu pot înțelege preuzozițiile de răspuns cu care vine orice întrebare către ei. Nu întotdeauna aceste presupoziiții sunt evidente - cum era în exemplul lui Collingwood (acela cu "ai încetat sa-ti bati nevasta?"). În filosofie forma întrebărilor e impersonală și destul de generală. Dar motivele pentru care mai mulți filosofi pun aceeași întrebare diferă foarte mult și nu ai cum să-ți dai seama de aceste motive doar uitându-te la întrebarea ca atare pentru că ea nu aparține filosofilor. Fiecare ia o întrebare clasică și, practic, îi da un sens personal. Motivele pentru care Platon se întreabă "ce este Ființa?" diferă de cele ale lui Heidegger deși cuvintele sunt aceleași. Fiecare din ei are un alt interes și așteaptă un cu totul alt tip de răspuns. Dar care e acest răspuns nu poți să ghicești doar uitându-te la forma întrebării.

2. Femeile și gândirea analitică

Lucrurile de mai sus nu sunt noi. Mă gândeam însă la o chestie pornind de la ele. Filosofia, așa cum se face azi, în varianta analitică, cere o argumentare clară și seacă, orbitor de limpede, lipsită de orice reziduuri personale. Nu cred că bărbații pot să facă asta la fel de bine cum o pot face femeile. Nu e vorba că nu ar ști și ei logică bine.....dar ei au mereu prea multe păreri personale și originale. Ei au un Weltanschauung foarte puternic, practic ei au o formă mentală prin care privesc lumea și o înțeleg doar prin aceasta. Forma mentală nu poate fi impusă altuia (ca și cum i-ai transmite cuiva ochelarii tăi de soare și astfel el ar putea vedea lumea în aceleași culori ca și tine) și asta nu pentru ca e incomunicabilă - în fond e un set specific de valori și de categorii. Doar că și ceilalți oameni au forma lor mentală și nu pot renunța la ea ca să o preia pe a

ta, chiar și temporar. De ce ar face ei asta în fond? Ar trebui să aibă motive foarte puternice pentru a face acest efort de a înțelege lumea prin ochii tăi. Femeile au fost criticate mereu pentru lipsa lor crasă de originalitate. În istoria filosofiei ele au purtat ideile altora și nu au creat nimic al lor (pentru că feminismul nu e o filosofie, ci doar o ideologie). Dar ele pot să înțeleagă foarte bine ce spun alții tocmai pentru că nu au nimic al lor de spus. Ele chiar aud ce li se spune în chiar forma în care li se spune. În filosofie s-au emis enorm de multe idei originale de către bărbați pînă acum. Dar nu a existat un dialog real între aceste idei pentru că nimeni nu putea ieși din lumea lui categorială ca să îi întâmpine pe ceilalți.

Femeile ar putea face asta dacă ar vrea. Filosofia analitică ar putea fi adusă la un punct în care chiar ar rezolva problemele istorice dacă mai multe femei ar face filosofie și ar avea curajul sau modestia să lucreze cu ideile altora. Și dacă ar crede că asta are sens. De aceea, cînd văd misoginismul atît de puternic din filosofia contemporană (dar neexprimat pentru ca nu e politically correct) nu mă pot împiedica să nu rîd. Ei nici nu știu că salvarea filosofiei analitice ar putea veni tocmai din direcția pe care ei o disprețuiesc cel mai mult. Iar bărbații pot foarte bine să facă filosofie continentală în continuare cu foarte mult succes. Și chiar și analitică, desigur - dar cu mai multă modestie.

3. Presupoziițiile acestui text

Pentru ca un eventual cititor să nu se mai chinuiască să caute presupoziițiile acestui articol, am să le listez aici: 1. există o diferență fundamentală între modurile de raportare la lume ale femeilor și bărbaților; 2. filosofia analitică chiar ar putea rezolva ceva; 3. neînțelegerile filosofilor nu țin de limbaj, ci de presupoziițiile metafizice; 4. logica și gândirea critică nu au asumptiții ontologice; 5. femeile nu pot avea o viziune puternică și originală despre lume

de Paul Mihalache

Reper folcloric

Mircea Eliade spunea că fiecare naștere reprezintă o recapitulare simbolică a cosmogoniei și a istoriei mitice (*Nostalgia originilor*)

La fel ca în alte situații, în cazul tradițiilor legate de naștere, scenariul mitic stă la baza celui ritual și profan.

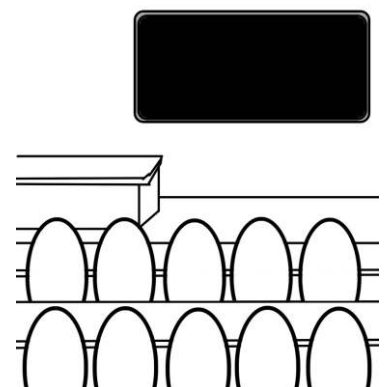
Rolul inițiativ al moașei avea un rol hotărâtor în cadrul tradițiilor satului de odinioară, importanța ei persistând până astăzi în unele așezări arhaice. Pentru spațiul nostru etno-cultural, prototipul moașei este soția Crăciunului (pe care îl percepem ca pe un moș Crăciun care face parte din categoria moșilor arhetipali, precreștini, alături de moș Ajun, Nicolae, Nicoară). "Crăciuneasa" o urmează pe Maica Domnului și o ajută să nască; după aceea își taie mâinile, însă Maica Domnului i le reface; îi daruiește mâini din aur (pentru ca l-a moșit pe Iisus); Maica Domnului nu avea puteri miraculoase). Darurile care se dau moașei constau în coți de pânză, săpun și prosop (pentru a-și purifica mâinile).

În cazul obiceiurilor legate de naștere, lipsesc referințele la "lumea neagră" (perioada prenatală) din care vine copilul. Totul se concentrează în planul asigurării celor mai favorabile condiții. Chiar poezia/incantația rostită după naștere are prin excelență roluri integratoare. De obicei este o poezie magică de apărare a pruncului împotriva a tot ceea ce i-ar putea fi ostil.

Interesant este de observat și ce se pune în baia nou-născutului: ban de argint (să fie scump ca argintul), miere (dulce ca mierea), un ou crud (simbolizând sănătatea), boabe de grâu (bun ca pâinea), un bujor de trandafir (rumen) și picături de lapte (alb ca laptele).

Bibliografie:

Mircea Eliade *Nostalgia originilor*
Simion F. Marian *Nașterea la români*

Conține 4 fascicule,

12 pagini:

A. Principal

(pag. 1-4)

B. Ed. specială:

Facultatea de

Filosofie

(pag. 5-8)

C. Studii & eseuri

(pag. 9-10)

D. Literatură

(pag. 11-12)

Literatură

Luni
- Nr. 2

fascicula
D/11

de **Paul Mihalache**

Amigos poncho

În timpul liceului, prietenul meu Marius locuia la bunica lui. Aveam amândoi vreo 18 ani când a cunoscut-o pe Amalia. La doar câteva zile după, profitând de o vizită a bunicii lui, care se anunța a fi una destul de lungă, Marius a luat-o pe Amalia la el acasă.

Într-un moment nepotrivit, când erau în sufragerie pe canapea, și când cu greu ar fi putut observa ceva din ceea ce se întâmpla în jurul lor, în vizită la bunica prietenului meu, veni inoportun, străbunica lui. Jenată, Amalia se îmbracă și ieși aproape la fel de repede cum s-a și dezbrăcat, iar Marius înșfăcă un halat de-al bunicii-sii și se înfășură în el. Se aștepta la un scandal monstru, cum numai copiii în fașă și bătrânii trecuți de 169 de ani știu să-l provoace și să-l susțină, însă nu s-a întâmplat așa:

– Te înțeleg, mamaie, esti mare de-acu', ai optșpe ani, e normal, ai și tu nevoile tale; da' în fundu gol, mamaie?!

Moment în care Marius oscila între amuzament și perplexitate („Uitasem cu totul mi-a povestit el a doua zi la școală indignarea provocată de apariția babei ăleia blestemată care tocmai mă întrerupsese din momentul meu de glorie și extaz”) străbunica lui scoase din buzunar o cheie veche și deschise cu ea dulapul de sub oglindă. Ridică de acolo un capot străvechi pe care orice eschimos ar fi încântat să-și schimbe haina din puf de pinguin.

– Uite mamaie! Cămășuța asta de noapte i-am croit-o eu cu mâinile astea două bunică-tii, tocmai de când avea ea trei anișori și i-am dat-o în noaptea nunții!

Și femeia ridică veșmântul cu mâinile deasupra capului ca pe un adevărat trofeu câștigat la campionatul intertural de etică aplicată. Atunci Marius putu să vadă că în partea din față a acestuia, la o treime de marginea de jos, era o gaură, nu foarte mare, însă în mod evident croită și nu făcută de molii ori arsă cu țigara (ar fi fost și greu să fie altfel având în vedere grosimea). Când Marius înțelese într-un final utilitatea aceluia veritabil și obscen poncho și oscila iar între amuzament și perplexitate, străbunica lui îl întrebă:

– Mamaie, nu-i așa c-ai vrea să-ți fac și ție-o frumusețe de-asta de cămășuță?

Povestire de **Maria Manuela Stoicescu**

25 - O povestire anunțată

Apartamentul mirosea puternic a țigări ieftine și proaste. În holul de la intrare se zărea un morman alcătuit din pantofi eleganți, de toate culorile, sandale cu toc înalt, cu barete și funde, papuci cocheti cu ciucuri de mătase și dantelă, peste care se așternuse o pătură groasă și cenușie de praf. Câte un ștras sau o baretă aurită sclipea din marea de praf în lumina slabă aruncată de lampa din salon.

Acesta era împânzit cu tablouri așezate pe perete aproape lipite unele de altele, lăsând să răzbată rareori, dintre rame,

câte o porțiune gălbuie de zid. Tavanul părea de ceară, gata-gata să picure încet peste tot ce se afla în încăpere. Într-un colț lângă lampa ce-și împrăștia lumina ostenită, dormea un fotoliu imens, roșu, din care, lângă brațul stâng, se ivise, lucios și ascuțit, un arc ce spintecase stofa. Pe fotoliu zăcea înțepenită, cu etichete drepte și capul răsucit spre tavan, o pisică albă și grasă, al cărei miros se împletea cu cel de țigări și cu izul unui parfum cu note stridente, dulci, aproape metalice.

(continuare în pagina 12)

Poem de **Radu Dumbravă**

desenul închisorii îmbătrânind în conotațiile muribunde ale cerului

acum-aici: deschid caietul notez numele ciocnite cu stropi din zidurile teatrului blocurile formează păduri romboidale știrea că ne vom asigura plantațiile de fum sănătos pentru forma minții ne alungește satisfacția erudită; coborâm din zdrăngănitul arțarului în stațiile afixate una după alta sub forma de fotoliu colțuros;

ne înhăităm cu ghemotoacele din portocali sidefați și ne împreunăm ca după potop pentru perpetuarea efemerității povestea se scurge pe horn decembrie se autodeclară mama vitregă rapsodia pustnicului înfierează toți fagurii scăpați de sub limbă vârful lămpii ne adună fictiv uimitor de fictiv; la masă împărțim terminologiei savuroase;

vreau să fac parte din stoarcerea apei din cămile să pot să-mi distribui smocurile de scuipat desenând cu acul trecut printr-o treaptă lipsită de scară verdictul mușuroiului ce cimentări excesive;

dincolo de orice arcuire a fost scandarea implementată ca o gravură în denunțarea proprie a unui moment de luciditate; umanii au probleme adevărate numai atunci când le fură dușmanii noi talentul seniorilor mascați la ziua de naștere a înmormântării; mișcare înceată cu podul palmei pe geam până când vasele de sânge trasează cercuri imuabile pe amprente ruginite până când privirea traversează dușul de jucării exagerate îndesate între gratii fentând curios rigiditatea topirii pielii;

acum-aici: fire de platitudine în câțiva plasturi lipiți de scalp cenușa brunetă deschide respirația craniului aerul din jur se clocește ca într-un leagăn întărit în suspensie așa a început nu se știe când lecția de tragere în imaginar;

tragedia și altă tragedie a numărului cu care calugărul pe care toți îl credeau singuratic a cîștigat misterul libertății distanței de la pământ la bolta sudată în vertebrele negrului numit sau cunoscut de univers a învins orice tip de discurs angelic cu goliciunea umerilor celei mai frumoase ființe fiind din lume;

existența celorlalți pe lângă mine îmi datorează întreaga finitudine debusolantă despre nimeni despre pereți prinși cu sâmburi de cuie într-o parte neclară între geamul presupus deja și neglijența surprizei frontale; din față recunosc vin toate ocelele toate barierele toate tornadele ce seamănă într-un mod prea realist cu pupilele ursitoarei stupide; până la pensionarea mingilor minuscule curgânde în zig-zag pe sticlă avem exact acea perioadă necesară înțelegerii tristeții fără vreun mentor pe post de filament;

ne vom cristaliza obrăjii și drumul înainte de a păși pe el și cotul înainte de a ne sprijini în el spre concentrare și astfel vom naște ciorchini de metal la tâmpile fără de zbor;

Povestire de **Maria Manuela Stoicescu**

(continuare din pagina 11)

În jurul fotoliului și prin cameră roiau alte câteva pisici, care urlau în graiul lor, își spălau corpul sau își plimbau ghearele peste cojoace de blană azvârlite pe jos și sfâșiate.

Pe un dulap scund, din lemn negru, se odihneau trei sfeșnice maiestuoase, cu lumânari topite în ele și revărsate peste buzele de argint.

Pătrunzând pe un holșor scufundat în penumbră, se zărea ușa dată de perete a unei alte încăperi, mai mică de data aceasta, vopsită în beige stins. Pe peretele din stânga două uși de sticlă dădeau într-un balcon cochet. Ușile erau însă încaiate și acoperite aproape în întregime de o draperie bogată, împodobită cu fluturi aurii, brodați cu migală și cu margini dantelate de culoarea cireșelor coapte; aripile fluturilor erau ciupite ici-colo de găuri de țigară și mâncate de molii.

În capătul camerei era așezat un scrin mititel, alburii, pătat de fard și purtând urme anemice, tratate în cădere, de rujuri în nuanțe purpurii și roz. Dintr-o cutie mare de lemn se revărsau în cascade șiraguri de mărgelă, cercei încurcați între ei, inele cu pietre cât bobul de cafea ce trimiteau reflexe umede și ondulate, brățări răsucite și broșe încrustate cu perle.

Pe scaunul din fața oglinzii ședea cu privirea ațintită asupra propriei imagini o femeie bătrână, firavă, aproape străvezie, îmbrăcată într-un furo negru, de mătase scumpă.

Coatele zbarcite i se sprijineau pe măsuță, iar într-una din mâinile îngălbenite, cu degete lungi și unghii mânjite cu lac rubiniu, ținea o țigară. Alături, într-o scrumieră din fildes, musteau zeci de țigări stinse sau lăsate să se stingă singure. Câteva cazuseră și pe lângă.

Oglinda reflecta un chip palid, înrămat de șuvițe rare de păr alb. Dedesubtul frunții înguste clipeau rar doi ochi verzi, șterși în colțul cărora pielea se adunase în cute; albul ochilor era inundat de firisoare roșii. Nasul îi era lung și ascuțit, obrajii zbârciți, uscați și pătați, iar buzele subțiri- înclăștate într-o strânsoare asemănătoare unui zâmbet bolnav și sleit. Din cameră se auzea sunetul respirației sale, de parcă aerul s-ar fi cățărât pe ruinele dinăuntrul trupului ei pentru a ieși.

Țigara din mână i se stinsese de mult. O așeză în scrumieră și apucă dintr-un sertar un burete alb, îl scufundă într-o galetușă cu pudră albă, sclipitoare și și-l trecu peste frunte, nas și obraji.

Apoi scoase, din același sertar, un tub plin cu tuș negru. Mâinile îi tremurau; reuși să-l deschidă și să îndrepte pensula înmuiață în lichidul negru spre ochi. Trase o linie întreruptă deasupra ochiului drept, mângându-i genele rare, apoi încă una dedesubt, însă mâna începuse să i se zbată în convulsii violente, iar linia de tuș se prelungi până aproape de tâmplă. La celălalt ochi linia de pe pleoape deveni din ce în ce mai groasă până îi acoperi pielea aproape de arcadă, iar sub ochi nu izbuti decât să picure câteva puncte haotice. Desenă apoi repede cu pensula peste sprâncenele cărunte, crescute în dezordine.

Lăsa tubul cu tuș să-i cadă printre degete, apoi apucându-și mâna dreaptă cu cea stângă, înșfăcă cu un gest nervos un ruj de culoarea sângelui încheagat. Ținându-și în continuare mâna, întinse rujul cu mișcări circulare, depășind conturul buzelor.

Dezlegând strânsoarea, închise sertarul, își ridică din nou ochii spre oglindă și depărtându-se puțin se privi lărgindu-și zâmbetul gol. Luă din cutia cu bijuterii o brățară groasă batută cu smaralde și de care atârnavă firicele subțiri, terminate în pietricele incoloro și și-o puse la mână. Apoi făcu câteva mișcări ca și cum și-ar fi trecut degetele printr-un păr bogat și des, încercând să-l aranjeze. Privirea îi strălucea. Se departă și mai mult de oglindă mergând încetșor. Oftă cu mulțumire și se îndreptă spre șifonier, pe care îl deschise opintindu-se. Dădu la o parte șalurile și eșarfele aruncate la întâmplare, până își găsi rochiile de seară. Se uită la una dintre ele, cercetând-o cu atenție, apoi își reluă căutarea; scoase o mulțime de rochii până când gesturile îi deveniră frenetice, sperate: trăgea rochiile de pe umerase, cu furie, rupându-le bretelele sau podoabele și împrăștiindu-le pe jos, ca și cum n-ar fi avut timp să zăboveasca prea mult, până când obosi și se prăbuși lângă șifonier cu mâinile încrucișate lângă gât. Uitându-se în jur văzu că aruncase într-un colț chiar rochia pe care o căutase cu atâta înfrigurare. Zâmbi rușinată, copilărește și ridicându-se cu greu o luă de pe jos și o strânse în brațe. Își afundase fața în ea și în timp ce o strângea cu mâinile cât putea de tare o mirosea și își trecea obrazul peste faldurile ei. După un timp își dezlipi corpul de ea și începu să o-mbrace.

Rochia, de culoarea limpede și verzuie a mării netulburate, mirosea a timp îngropat și a amintiri; avea mâneci largi, străvezii, iar în

jurul gâtului erau brodate frunze și crenguțe argintii.

După ce se îmbracă în ea rămase cu ochii închiși, nemișcată, în afară de mâinile care i se plimbau peste broderiile și detaliile rochiei, strângând din când în când câte un petec de material în pumn. Merse în holșor, unde apucă din grămada de pantofi o pereche de sandale negre cu barete de dantelă; se sprijini de un colț și fără să le scuture de praf, le încălță în grabă, uitând să lege o baretă.

Părăsi încăperea și ajunse sprijinindu-se de perete în salon, unde scoase dintr-un raft un disc vechi, cu coperta zdrențuită. Suflă și îl așeză cu grijă, coborând acul pe el. O voce subțire, însoțită de o melodie cadentată începu să se răspândească în toata casa. Afară răsunau vocile colindătorilor și sunete de clopoței.

Își ridică rochia cu o mână și începu să-și miște picioarele în pași de dans, ținând cealaltă mână în aer, pe umărul cuiva nevăzut. Melodia curgea în ritmul liniștit al ninsorii.

Pașii desenau mici pătrate pe covorul murdar. Ținea capul ușor dat pe spate, legându-se încet și fredonând melodia, și călca încet atingând cu mâna obiectele din jur. Câteodată se oprea și făcea o piruetă sacadată, greoaie, lăsându-și mâna să cadă pe lângă corp. Învârtindu-se atinse o fotografie înrămată ce înfățișa o femeie tânără, cu ochi strălucitori umbriți de gene dese, un zâmbet plin și o privire uimită, înrămată de bucle lungi, negre și dezordonate.

...a doua sau a treia oara cand îl vedea; tocmai coborâse din mașină cu un buchet imens de trandafiri în brațe neștiind cât de mult ura ea trandafirii. Îi primi și zâmbi ușor amar, neputând să schițeze impresia unei surprize plăcute. Apoi el scoase din buzunar o cutie neagră pe care ea o deschise distrată, neputând să-și ia gândul de la trandafiri, însă în cutie se afla o brățară cum nu mai văzuse niciodată: albă, cu pietre verzi, de care atârnavă fire de argint la capatul cărora erau prinse pietricele incoloro. Își ridică privirea spre el nereușind să bâiguie nici un cuvânt, însă luându-și ochii de la brățară lumina unui aparat de fotografiat o surprinse în plin...

Alături într-un rând de fotografii micuțe ședea aceeași femeie, de data aceasta îmbrăcată într-o rochie roșie și cu părul prins într-un coc greu, stând pe o scenă, în fața unui microfon, legându-și șoldurile și țuguindu-si buzele pe un refren tăgănat.

... aceeași rochie seară de seară și aceleași melodii săptămâna de săptămâna, serile nesfârșite, cu fum și strigăte, mese murdare și oameni și mai murdari...

Obiectele din cameră păreau că pentru o clipă, preț de o atingere, se scutură de mizerie și strălucesc așa cum străluceau cand le aseza, noi fiind, pe rafturi și pe dulapuri. Langa șirul de fotografii clipea în lumină un inel masiv de bărbat.

... trei sferturi de ceas agățată de piciorul lui, o unghie ruptă, ultima bomboană sub pernă, genunchii tremurând și tâmpale arzânde, ce altceva se întâmplă când iubirea vieții ei își găsește iubirea vieții lui!?!...

Își strânse brațele în jurul corpului; pașii o purtară în acordurile melodiei către o pernă aruncată pe canapea, patată demult de cafea, în care acum se cuibărise o pisica ce-și ascuțea ghearele.

...se ridică încet și scoase un țipăt ușor, spunându-i că s-a așezat pe părul ei; îi dădu părul la o parte cu mână, până când degetele lui ajunseră la capătul suvițelor, și atunci trase ușor; ea își dădu capul pe spate, îi trase perna de sub cap și se prefăcu că o sufocă... într-un gest disperat întinse mîinile către el și dărâmă ceașca de cafea de pe noptieră...

Afară ninge în continuare iar colindătorii plecaseră de mult. De la alte ferestre clipeau prin perdele lumini colorate. În apartament muzica rasună într-un ritm destrămat iar versurile ardeau și se stingeau în cadența luminilor străine. Pe câte un vers se oprea și se învârtea mai repede, iar faldurile rochiei se îngrămădeau unele într-altele.

Simțea cum obosește din ce în ce mai tare și cum respira din ce în ce mai greu. Se învârtea din ce în ce mai des, lăsându-se purtată de acordurile melodiei. Privi sfeșnicele grele și vechi de pe dulăpior, fotoliul roșu, covorul, bradul care rămăsese de la Crăciunul trecut, uscat, cu globurile atârnavând de ramurile goale și beteala dată jos și făcută fâșii de pisici, inelul, perna, fotografiile, rochia, brățara, hainele de blană de pe jos, coperta discului, perdeaua îngalbenită de vreme și de fum... Ultima melodie de pe disc era pe sfârșite; se opri încercând să-și tragă suflul și se îndreptă încet spre fotoliu.

Se așeză, sprijinindu-se de unul din brațe și luă pisica înțepenită în brațe, mângâind-o cu tandrețe și alintându-o. Își șterse sudoarea de pe frunte și sărută capul pisicii, apoi își sprijini capul pe spătarul fotoliului și închise ochii.